19. 7. 2006

ID: 41853

Zkrácení daně

Zkrácením daně, cla nebo jiné povinné platby není její pouhé neodvedení, byla-li příslušná platba správně vypočtena, přiznána nebo vyměřena, resp. nebyla-li zatajena skutečnost odůvodňující vznik daňové, celní, poplatkové povinnosti.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 11 Tdo 103/2004, ze dne 24.6.2004)

Nejvyšší soud České republiky projednal ve veřejném zasedání dovolání podané obviněným V. Č., proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 25. 9. 2003, sp. zn. 9 To 349/2003, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Břeclavi pod sp. zn. 11 T 208/2002, a rozhodl tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. s e ohledně obviněného V. Č. zrušuje usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 25. 9. 2003, sp. zn. 9 To 349/2003, jakož i rozsudek Okresního soudu v Břeclavi ze dne 18. 3. 2003, sp. zn. 11 T 208/2002. Podle § 265k odst. 2 a § 261 tr. ř. se zrušuje rozsudek Okresního soudu v Břeclavi ze dne 18. 3. 2003, sp. zn. 11 T 208/2002, i ohledně obviněné H. S. a podle § 265m odst. 1 tr. ř. s e oba obvinění zprošťují podle § 226 písm. b) tr. ř. obžaloby pro trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, 3 písm. c) tr. zák., kterého se měli dopustit tím, že V. Č. dne 15. 9. 1998, na základě plné moci vystavené H. S., na Celním úřadě B. - dálnice deklaroval textilní zboží dle ložného listu dovážené do České republiky z Turecka pro příjemce obžalovanou H. S. s tím, že zboží bude dodáno k celnímu odbavení na Celní úřad určení – P., pracoviště 1764 ve lhůtě do 18. 9. 1998, na základě čehož byla vystavena tranzitní celní deklarace č. 30225518-07013-3 a záruční listina z 15. 9. 1998 vystavená CTS B. s. r. o., avšak obviněnými H. S. a V. Č. deklarované zboží v celkové hodnotě 1.527.265 Kč nebylo v nezměněném stavu s neporušenou celní uzávěrou a s připojenými doklady poukázáno k celnímu odbavení na celnici určení, když obviněný V. Č. přesně nezjištěného dne v druhé polovině měsíce září 1998 na přesně nezjištěném místě v P. se zbožím manipuloval tak, že z vozu, ve kterém bylo zboží uloženo, strhl plombu, vůz odplachtoval a zboží nechal vyskládat, zboží tak uniklo celnímu dohledu, čímž došlo ke zkrácení cla v rozsahu 169.092 Kč a daně z přidané hodnoty v rozsahu 373.207 Kč.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu v Břeclavi ze dne 18. 3. 2003, sp. zn. 11 T 208/2002, byl V. Č. uznán vinným trestným činem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, 3 písm. b), c) tr. zák., ve znění zák. č. 265/2001 Sb., za který byl podle § 148 odst. 3 tr. zák. odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání dvou let, s podmíněným odkladem jeho výkonu podle § 58 odst. 1, § 59 odst. 1 tr. zák. na zkušení dobu v trvání tří let.

Podle skutkových zjištění okresního soudu se uvedeného trestného činu dopustil společně s obviněnou H. S. jednáním popsaným ve výrokové části tohoto rozsudku Nejvyššího soudu.

Proti odsuzujícímu rozsudku soudu prvního stupně podal obviněný odvolání, které bylo usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 25. 9. 2003, sp. zn. 9 To 349/2003, podle § 256 tr. ř. jako nedůvodné zamítnuto. Opis tohoto rozhodnutí byl doručen obviněnému dne 14. 1. 2004, jeho obhájci a Okresnímu státnímu zastupitelství v Břeclavi dne 22. 10. 2003.

Proti shora citovanému usnesení Krajského soudu v Brně podal obviněný prostřednictvím svého obhájce dne 23. 12. 2003 dovolání, kterým napadl jediný výrok tohoto rozhodnutí, jímž bylo jako nedůvodné zamítnuto jeho odvolání. Jako dovolací důvod uvedl, že bylo rozhodnuto o zamítnutí jeho odvolání proti odsuzujícímu rozsudku nalézacího soudu, který spočíval na nesprávném právním posouzení skutku. Odkázal přitom na zákonná ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) a l) tr. ř.

V textu tohoto mimořádného opravného prostředku uvedl, že jeho jednání, kvalifikované jako trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby mělo být posouzeno jako jednání nenaplňující znaky trestného činu, a to konkrétně znaky objektivní a subjektivní stránky skutkové podstaty trestného činu, pro nějž byl odsouzen. Má za to, že soud prvního stupně po zhodnocení důkazů dospěl k nesprávným právním závěrům. Tento závěr odvozuje od

tvrzení, podle kterého nezpůsobil škodu, neboť složil celní jistotu, která odpovídala skutečné hodnotě celé zásilky a stanovení celní hodnoty celnicí na hraničním přechodu bylo neúměrně navýšeno. K porušení celní uzávěry přistoupil v domnění, že příjemce zboží jako v předešlých případech veškeré záležitosti vyřídil. Neměl v žádném případě v úmyslu krátit daň a clo, toliko vycházel z ustálené praxe a byl přesvědčen, že celní jistota složená u Celního úřadu v R. zcela postačuje na úhradu cla a daně z přidané hodnoty za celou zásilku, tedy i tu část, která byla zajištěna na hraničním přechodu v B. Pokud by soud správně a úplně hodnotil důkazy provedené v hlavním líčení, musel by dojít k závěru, že strhnutí plomby z vozidla jím nebylo činěno v zájmu usnadnění trestného činu, ale z důvodu, že se domníval, že zboží již bylo řádně procleno tak, jak tomu bylo v předcházejících případech.

Závěrem dovolatel navrhl, aby Nejvyšší soud jako soud dovolací napadené usnesení odvolacího soudu a jemu předcházející rozsudek nalézacího soudu zrušil a sám rozsudkem podle § 265m odst. 1 tr. ř. rozhodl tak, že jej zprostí obžaloby.

K podanému dovolání se vyjádřila nejvyšší státní zástupkyně, a to prostřednictvím státního zástupce činného u Nejvyššího státního zastupitelství. Ten uvedl, že dovolání trpí vadami zásadní povahy, neboť především namítané nesprávné hodnocení důkazů má povahu procesní a nikoli hmotně právní, nelze jej proto podřadit pod pojem nesprávného právního posouzení skutku. Argumenty dovolání podle něj pouze zdánlivě korespondují s tvrzeným dovolacím důvodem, protože obviněný při konstrukci tvrzených právních vad vychází ze zcela jiné skutkové báze, než jaká je zachycena v popisu skutku ve výroku rozsudku Okresního soudu v Břeclavi. Takto podané dovolání neodpovídá žádnému zákonnému důvodu dovolání ve smyslu § 265b tr. ř. Navrhl proto, aby Nejvyšší soud podané dovolání podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. odmítl.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) nejprve zkoumal, zda v této trestní věci je dovolání přípustné, zda bylo podáno v zákonné lhůtě a oprávněnou osobou. Shledal přitom, že dovolání přípustné je /§ 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř./, že bylo podáno v zákonné lhůtě, jakož i na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 3 tr. ř.), a že bylo podáno oprávněnou osobou /§ 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř./.

Vzhledem k tomu, že dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v ustanovení § 265b tr. ř., musel Nejvyšší soud dále posoudit otázku, zda obviněným uplatněný dovolací důvod lze považovat za důvod uvedený v citovaném ustanovení zákona, jehož existence je zároveň podmínkou provedení přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem. V úvahu přitom přicházelo posouzení pouze ve vztahu k části ustanovení § 265b tr. ř., a to odstavci prvnímu.

Obviněný v dovolání formálně označuje jako důvod skutečnosti uvedené v ustanoveních § 265b odst. 1 písm. g) a l) tr. ř. Podle těchto ustanovení (ve spojení) lze dovolání podat, jestliže bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až b) tr. ř., ačkoli takové rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

V těchto ustanoveních ani v žádném z dalších ustanovení § 265b odst. 1 však trestní řád nepřipouští jako důvod dovolání, že by rozhodnutí bylo založeno na nesprávném nebo neúplném skutkovém zjištění.

V zásadě lze souhlasit s vyjádřením nejvyšší státní zástupkyně, že obviněný ve svém dovolání při konstrukci většiny tvrzených právních vad vychází z jiného skutkového podkladu, než jaký je zachycen v popisu skutku ve výroku rozsudku Okresního soudu v Břeclavi. Z tohoto popisu dále přesvědčivě rozvedeného v odůvodnění rozsudku je zřejmé, že soud dospěl k závěru, že celní jistota, která byla zaplacena Celnímu úřadu v R. se vztahovala pouze na zboží přepravované na základě tranzitní celní deklarace ze dne 27. 8. 1998, specifikované v ložném listě k tranzitnímu celnímu prohlášení z tohoto dne, nikoli však na zboží zadržené na hraničním přechodu v B. a propuštěné do režimu tranzit dne 15. 9. 1998. Soud dospěl také k závěru, že obviněný jednal tak, jak je výše uvedeno, přestože věděl, že bylo jeho povinností jakožto zástupce spoluobviněné do 18. 9. 1998 předat deklarované zboží Celnímu úřadu určení P.

Přesto však nelze pominout skutečnost, že námitky obviněného mají v obecné rovině povahu námitek právních ve smyslu ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., a že v této věci s ohledem na formulaci námitek nelze dovolání odmítnout podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. bez věcného přezkoumání věci, byť ve většině konkrétních otázek vychází obviněný z jiného skutkového stavu, než jsou zjištění soudu. Důležité je, že tvrzení, podle kterého nebyla zjištěným jednáním způsobena škoda (zkráceno clo), neboť obviněný složil celní jistotu, která odpovídala skutečné hodnotě celé zásilky a stanovení celní hodnoty celnicí na hraničním přechodu bylo neúměrně navýšeno a že tedy nebyla správná kvalifikace tohoto jednání podle § 148 odst. 3 písm. c) tr. zák., přesahuje právní problematikou rámec těch právních otázek, u nichž bylo argumentováno závěry založenými na jiných skutkových zjištěních.

Nejvyšší soud tedy přezkoumal napadená rozhodnutí z toho hlediska, zda soudy zjištěný skutek byl správně právně posouzen, a dospěl k závěru, že tomu tak nebylo.

Ustanovení o trestném činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1 tr. zák., ve znění zák. č. 265/2001 Sb., chrání zájem státu na správném vyměření daně, cla nebo jiné povinné platby a na příjmech z těchto povinných plateb. Jde v podstatě o zvláštní případ podvodu. Přitom zkrácením je jakékoli jednání pachatele, v důsledku něhož je mu jako poplatníkovi vyměřena nižší daň, clo nebo jiná povinná platba nebo k vyměření této povinnosti vůbec nedojde. Výši zkrácení představuje rozdíl mezi daní, clem nebo jinou povinnou platbou, kterou má poplatník podle příslušných předpisů zaplatit, a nižší daní, clem nebo jinou povinnou platbou, která mu byla vzhledem k trestné činnosti přiznána, vyměřena, resp. kterou zaplatil. Nebyla-li daň, clo nebo jiná povinná dávka vůbec přiznána nebo vyměřena, resp. byla-li zatajena samotná skutečnost odůvodňující vznik daňové, celní nebo jiné platební povinnosti, výše zkrácení rovná se celé výši této povinné platby. Zkrácením daně, cla nebo jiné povinné platby však není její pouhé neodvedení, byla li příslušná platba správně vypočtena, přiznána nebo vyměřena, resp. nebyla-li zatajena skutečnost odůvodňující vznik daňové, celní, poplatkové povinnosti.

V posuzované věci ke zkrácení cla ve smyslu tohoto znaku skutkové podstaty trestného činu podle § 148 odst. 1 tr. zák. jednáním, které je obviněnému kladeno za vinu, nedošlo. Podle skutkových zjištění soudů dne 15. 9. 1998 obviněný deklaroval a převzal na základě plné moci vystavené spoluobviněnou H. S. na celním úřadu B. - dálnice do tranzitního režimu zboží, u kterého byla vystavena tranzitní celní deklarace č. 30225518-07013-3 a předložena CTS B. s. r. o. záruční listina z 15. 9. 1998 na tzv. celní dluh. Uvedená deklarace, resp. připojený ložní list obsahuje specifikaci zboží propuštěného celnicí do tranzitního režimu, jeho celkovou hodnotu 1.527.265 Kč, jakož i vypočtené clo a daň z přidané hodnoty ve výši, která byla uvedena ve výroku rozsudku soudu prvního stupně jako následek trestné činnosti obviněného (clo 169.092 Kč a daň z přidané hodnoty 373.207 Kč). Na celnici se předmětné zboží dostalo tak, že je tam spolu s dalším zbožím přivezl obviněný V. Č. dne 27. 8. 1998, když je převážel pro spoluobviněnou H. S. přes hraniční přechod B. Předmětné zboží bylo tehdy celním úřadem B. - dálnice zajištěno, neboť při převozu nebylo zahrnuto do deklarace. Propuštěna byla tehdy jen ta část zboží, která byla deklarována. Dne 15. 9. 1998 bylo zajištěné zboží obviněnému V. Č. vydáno proto, že spoluobviněná H. S. zaplatila pokutu ve výši 30.000 Kč za celní delikt, jenž spočíval právě v tom, že zboží nebylo při převozu přes hranici 27. 8. 1998 deklarováno. Hodnota nedeklarovaného zboží předaného obviněnému 15. 9. 1998 byla vypočtena pro účely zajištění celního dluhu v režimu tranzit na základě jednotkové ceny stejného nebo podobného zboží v souladu s § 70 zákona č. 13/1993 Sb., celního zákona, v té době účinném znění (dále jen celního zákona). Z uvedeného je zřejmé, že v rozsahu, který je obviněnému kladen za vinu, již obviněný tím, že zjištěným způsobem odňal předmětné zboží další celní kontrole, nemohl vyměření cla a daně z přidané hodnoty ovlivnit v tom smyslu, aby mu clo a daň nebyly vyměřeny vůbec nebo aby mu byly vyměřeny nižší, než byla výše cla a daně z přidané hodnoty uvedené v tranzitní deklaraci a vypočtené pro účely tzv. celního dluhu. To se nakonec ukázalo i tím, že celním úřadem B. - dálnice byl v souladu s § 241 odst. 3 celního zákona vydán 8. 1. 1999 platební výměr - rozhodnutí o povinnosti H. S. zaplatit celní dluh v uvedené výši, který pak na základě dalšího rozhodnutí tohoto úřadu zaplatila v jeho plné výši za H. S. společnost, jež na základě smlouvy uzavřené s obviněným na celní dluh poskytla záruku. Zjištěným jednáním, kterým obviněný odňal předmětné zboží další celní kontrole - deklarované zboží nepoukázal v nezměněném stavu s neporušenou celní uzávěrou a s připojenými doklady k celnímu odbavení na celnici určení a se zbožím manipuloval tak, že z vozu, ve kterém bylo zboží uloženo, strhl plombu a zboží nechal vyskládat, mohl sice zkrátit clo a daň z přidané hodnoty ve smyslu ustanovení § 148 odst. 1 tr. zák., ale jen pokud by toto clo a daň měly být vyšší, než byla jejich výše uvedená v tranzitní deklaraci. Takové jednání však obviněnému kladeno za vinu nebylo. Od sdělení obvinění bylo trestní stíhání zaměřeno jen na objasnění věci z hlediska zaviněného způsobení následku, který měl záležet ve zkrácení cla ve výši stanovené pro zajištění celního dluhu. Otázka možného způsobení jiných následků relevantních z hlediska trestního práva v trestním stíhání obviněných objasňována nebyla.

Nejvyšší soud ze všech těchto důvodů dospěl k závěru, že jednání obviněného, pro které je stíhán, tak jak je popsáno v obžalobě a v rozsudku soudu prvního stupně, nenaplňuje znaky trestného činu, jímž byl uznán vinným. Zrušil proto k dovolání obviněného V. Č. napadená rozhodnutí v části, jež se ho týkala, a vzhledem k tomu, že důvod zrušení prospíval i spoluobviněné H. S., zrušil podle § 261 tr. ř. (beneficio cohaesionis) rozsudek soudu prvního stupně i ohledně této obviněné přesto, že ta ve věci proti svému odsouzení opravnými prostředky nebrojila. Nejvyšší soud pak oba obviněné zprostil obžaloby, neboť skutky, pro které byli stíháni, nejsou trestnými činy. Jde o celní přestupky, resp. delikty, za které je však s ohledem na dobu, kdy byly spáchány, i skutečnost, že spoluobviněné za něj byla uložena pokuta 50.000 Kč, již nelze postihnout.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Nemajetková újma, nutná obrana (exkluzivně pro předplatitele)
- Opatrovník (zmocněnec) poškozeného (exkluzivně pro předplatitele)
- Právní styk s cizinou (exkluzivně pro předplatitele)
- Podjatost soudce
- Poškozený (exkluzivně pro předplatitele)
- Odejmutí věci soudci
- Přerušení výkonu trestu odnětí svobody
- Účinné vyšetřování (exkluzivně pro předplatitele)
- Nesprávný úřední postup
- Adhezní řízení
- Poučení o přípustnosti dovolání v trestním řízení (exkluzivně pro předplatitele)